

E D I T U R A S C R I P T U M®

DEVENIREA LUI
ELISABETH
ELLIOT

Alte cărți de Ellen Vaughn
apărute la Editura Scriptum:

Devenirea lui Elisabeth Elliot
Viața lui Elisabeth Elliot

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VAUGHN, ELLEN

Devenirea lui Elisabeth Elliot / Ellen Vaughn. - Oradea : Scriptum, 2024

ISBN 978-606-031-245-1

821.111

DEVENIREA LUI
ELISABETH
ELLIOT

ELLEN VAUGHN

PREFAȚĂ DE JONI EARECKSON TADA

Editura Scriptum®
Oradea

Originally published in U.S.A. under the title
Becoming Elisabeth Elliot
by Ellen Vaughn
© 2020 by Ellen Vaughn
Published by B&H Publishing Group, USA.
All rights reserved.
Romanian translation edition
© 2024 by Scriptum Publishing House, Romania.
All rights reserved.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Devenirea lui Elisabeth Elliot
de Ellen Vaughn

© 2024 Editura Scriptum®
str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea - Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, citatele biblice folosite provin din traducerile Bibliei în limba română: NTR – Noua Traducere Românească.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN (tipărit) 978-606-031-245-1
ISBN (e-book) 978-606-031-246-8

Tiparul executat în U.E.

*Moise s-a uitat la toată lucrarea
și iată că ei o făcuseră așa cum poruncise Domnul;
așa făcuseră.*

— EXODUL 39:43

*În onoarea lui Mincaye,
a cărui amintire mă face să zâmbesc,
a cărui viață este o dovadă vie a puterii lui Cristos de
a transforma și o speranță că dragostea și iertarea lui
Dumnezeu se vor revărsa asupra fiecărui neam de pe
planetă care n-a auzit încă mesajul Evangheliei.*

Soli Deo Gloria

*Mincaye cu Ellen Vaughn
în jungla amazoniană, iulie 2019*

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	11
<i>Prefață de Joni Eareckson Tada</i>	15

Partea I ÎNCEPUTURI

1. Moarte la amiază.....	21
2. Poveste dezvăluită.....	28

Partea a II-a ANII DE FORMARE

3. P.M.E.....	41
4. Cu orice preț.....	53
5. Diamante șlefuite.....	57
6. O broască foarte mică.....	71
7. „Nu mă lăsa s-ajung un bulgăr de țărână.”.....	79
8. Un trandafir înghețat.....	85
9. Famen pentru Cristos.....	96

10. Răbdare în Alberta	105
11. „Ai lăsat o impresie generală proastă!”	112
12. Așteptare cu răbdare	122
13. „Numai misionară nu mă simt!”	129
14. „Uneori mă întreb dacă nu cumva e rău să fii atât de fericit!”	137
15. Printre indienii Colorado plini de culoare	148
16. Întâia moarte a lui Elisabeth Elliot	153
17. În sfârșit!	168
18. În tovărășia sfinților.....	186
19. Cum ar fi fost dacă... ..	190
20. Personajele din distribuție	197
21. Întâlnirea – începe număratoarea inversă	207
22. A doua moarte.....	219
23. Cristos, Începutul și Sfârșitul.....	228
24. Prin porțile splendorii	236
25. Un obstacol de netrecut.....	249
26. „Toată lumea stă cu ochii pe tribul acela”	259
27. „Dacă mă vor ucide, cu atât mai bine!”	270
28. O misionară ca o sperietoare	277
29. „La naiba cu zelul meu!”	285
30. Copila locuiește printre ucigașii tatălui ei	297
31. „Nebunie, curată nebunie”	310
32. Acasă, dar nu acasă	319
33. În groapă	328
34. Două femei la capătul lumii	337
35. Poduri arse.....	346

Partea a III-a
LA MATURITATE

36. Ce s-a întâmplat după aceea.....	359
37. Întrebarea irelevantă.....	361
38. Întrebarea relevantă	366
39. Praf și cenușă.....	369

40. Următorul lucru.....	373
41. Problema durerii.....	376
<i>Epilog. notă din partea autoarei</i>	<i>384</i>
<i>Credite fotografice.....</i>	<i>387</i>
<i>Despre autoare</i>	<i>389</i>

Mulțumiri

Ii mulțumesc lui Dumnezeu. Fiecare bătaie de inimă e harul *Tău*.
La fel ar spune și Betty.

Lui Valerie Shepard, pentru că mi-ai încredințat povestea vieții mamei tale; sunt nespus de recunoscătoare pentru prietenia noastră și pentru că tu și Walt ați împărtășit experiențele voastre și toate aspectele legate de EE; totodată îți mulțumesc ție, Arlita Winston, pentru că ai avut încredere în capacitatea mea de a gestiona acest proiect al scumpei tale prietene! Vă mulțumesc și ție, și lui Joe pentru multele momente în care am discutat, am depănat amintiri, ne-am rugat, ne-am ospătat și am băut ceai din ceștile de porțelan preferate ale lui Betty.

Lui Lars Gren, pentru că mi-ai dat acces la arhivele restricționate de la Wheaton, mi-ai arătat fotografii, mi-ai împărtășit amintiri și pentru că m-ai hrănit cu pește FOARTE proaspăt, gătit de tine, într-o după-masă în New England.

Lui Dave și Janet Howard, Tom și Lovelace Howard, Jane Elliot Hawthorne, Olive Fleming Liefeld, pentru că mi-ați împărtășit gândurile și amintirile voastre despre cei dragi; mulțumiri și ție, Beverly Hancock, pentru că m-ai pus în legătură cu mama ta.

Lui Joni Eareckson Tada, pentru că ai scris prefața și pentru sprijinul tău minunat și neașteptat în rugăciune de când am început acest proiect.

Lui Robert Wolgemuth și Erik Wolgemuth, ca întotdeauna, pentru prietenia de durată și susținerea trainică, în mod deosebit în negocierea schimbărilor și a provocărilor legate de acest proiect, și lui Nancy DeMoss Wolgemuth, pentru încurajarea și susținerea ta.

Echipei fără pereche de la B&H: Devin Maddox, Clarissa Dufresne, Susan Browne, Jenaye White și Mary Wiley, pentru expertiza grozavă în diversele voastre domenii și pentru ajutorul plin de bunăvoință în vederea lansării acestei cărți.

Lui Jennifer Lyell, pentru perspectiva ta originală cu privire la această carte și pentru că ești o susținătoare ferventă a lui EE.

Dr. Kathryn Long, îți mulțumesc pentru că ai parcurs acest manuscris cu atâta meticulozitate, pentru perspectivele tale istorice unice și nuanțate și pentru prietenia ta; Dr. Jim Yost, îți mulțumesc pentru expertiza ta, cu tentă ironică, în privința Waodanilor și a provocării pe care le presupune munca în triburile indigene, chestiuni despre care nespecialiști ca mine nu știu mai nimic.

Lui Anthony Solis, pentru multele studii puse la dispoziția mea cu atâta amabilitate și perspectiva ta cu privire la manuscris; lui Sue Moye, pentru ajutorul plin de entuziasm la partea de cercetare și pentru furnizarea măștilor și a articolelor sanitare când a izbucnit COVID-19 – ești o prietenă de nădejde.

Lui Steve și Ginny Saint, pentru multele observații pline de înțelepciune și ospitalitatea voastră în mijlocul tribului vostru de zeci de nepoți.

Lui Phil Saint, pentru că ai tradus cu atâta bunăvoință interviurile mele în Ecuador și multele informații utile; lui Jim Tingler de la I-TEC USA; lui Jaime Saint, Galo Ortiz și băieții grozavi de la I-TEC din Ecuador, pentru că m-ați ținut în viață în jungla amazoniană, lucru de care am fost absolut satisfăcută.

Lui Miriam Gebb, care s-a dus în Ecuador pentru o misiune medicală pe termen scurt în urmă cu patruzeci de ani și care slujește cu credincioșie și astăzi acolo, pentru informațiile și povestirile tale;

Mulțumiri

lui Chet și Katie Williams, pentru ospitalitatea voastră în Shell și pentru „impactul prezenței” voastre printre Waodani.

Lui Jon și Jeanne Lindskoog, pentru prietenia voastră în junglă și amintirile legate de evenimentele petrecute demult în Ecuador, precum și pentru copiiile fotografiilor făcute cu ocazia misiunii de căutare din 1956.

Lui Gary Tennant, misionar lângă Tena, Ecuador, pentru informații în legătură cu casa Elliot din Shandia.

Lui Bob Shuster și colegilor de la arhivele de la Wheaton, pentru expertiza și bunăvoința voastră de a mă ajuta.

Lui Kevin și Jan Engel, pentru ospitalitatea voastră plăcută de la Wheaton.

Lui Cynthia Fantasia, Lisa Steigerwalt, Sarah Christmyer, pentru amintirile voastre despre EE; lui Paul și Jeannie Edwards, mulțumiri pentru găzduirea mea în China Room din conacul de la Gordon College.

Lui Lois Bechtel, despre observațiile tale optimiste despre mama ta, Katherine Morgan, și povestea ei; lui Hyatt și Anne Moore, pentru că m-ați pus în legătură cu Lois – ador tapițeria de conexiuni din familia lui Dumnezeu.

Lui Margaret Ashmore, Kathy Gilbert, Cathy Sheetz, Marion Redding, Jan Wismer, Kathy Reeg, pentru observațiile deosebite despre EE și pentru sprijinul vostru în rugăciune.

Colegilor și prietenilor din Bordul ICM și președintei ICM, Janice Allen, pentru sprijin în rugăciune și pentru punerea în legătură a ICM și cu aventurile lui Betty Elliot în Ecuador; femeilor Waponi, pentru sprijinul lor în rugăciune; lui Albert Allen de la ICM, pentru creativitatea și răbdarea ta de a conduce un grup de douăzeci de femei Waponi încăpățânate la Shell, Ecuador.

Lui Patti Bryce, pentru prietenia de-o viață, rugăciunile și revizuirea manuscrisului; lui Lisa și Scott Lampman, Babs și Rob Bickhart, Mary Ann Bell, Ellen și David Leitch, pentru entuziasmul și sprijinul vostru în rugăciune.

Surorilor mele, Gloria Hawley și Gail Harwood, pentru rugăciunile voastre.

Lui Jamie Longo și Carey Keefe, viziune în domeniul literaturii, care atrag evenimente neobișnuite ca niște magneți.

DEVENIREA LUI ELISABETH ELLIOT

Lui Wendy Fotopolous, Sheila McGee și grupului ei, pentru observațiile făcute pe marginea primelor capitole ale manuscrisului.

Celor de la Supper Club, Medium Group, HMS, CHEEKS, T-Time, Joanne Kemp's Friday Group, pentru solidaritate în rugăciune deseori când am trecut prin ape tulburi.

Lui Rachael Mitchell, pentru comentariile amuzante și pentru revizuirea excelentă a manuscrisului.

Lui Jim și Andie Young, pentru ospitalitatea voastră plină de dragoste și încurajările voastre în privința acestui proiect în perioada spitalizării prelungite a lui Lee; chirurgilor de la UPMC, dr. Paul Gardner, dr. Carl Snyderman, dr. Dade Lundsford, dr. Mario Solari și întregii voastre echipe pentru expertiza creativă în tratarea problemelor medicale grave ale lui Lee.

Lui Lee, Emily, Brielle și Daniel, Haley și Walker: vă mulțumesc, ca întotdeauna, pentru sprijinul, curiozitatea, grija și rugăciunile voastre în timpul zbaterilor mele de a scrie o altă carte. Vă iubesc întotdeauna!

— ELLEN VAUGHN
RESTON, VIRGINIA
11 IUNIE 2020

Prefață

Intro seară târzie, zăceam pe un pat de hotel, nemișcată, cu mădularele mele nefolositoare acoperite, pe jumătate, cu un cearșaf șifonat. Mi se părea ciudat să primesc în camera aceea o eroină a credinței. În timp ce se apropia de pat, cu Biblia strânsă la piept, Elisabeth Elliot a zâmbit într-un fel care a părut să-i îmblânzească expresia poruncitoare. Aveam douăzeci și șase de ani pe atunci și un deceniu de experimentare a tetraplegiei, totuși o priveam plină de venerație.

Am fost invitate amândouă să vorbim la aceeași conferință și, după prelegerea mea, Elisabeth solicitase o întrevedere cu mine. Dorea să mă cunoască mai bine. Îmi zisese: „Chiar atât de neobișnuit li se pare altora să vadă «pecetea lui Cristos» în viața ta? Dacă-i așa, atunci ce mai putem spune despre starea creștinătății?”

Nu sunt chiar atât de neobișnuită, mi-am zis în sinea mea în timp ce Elisabeth își netezea fusta ca să se așeze pe marginea patului de vizavi. Dar comentariul ei a atins direct miezul problemei... și asta admiram la ea. Îmi plăcea stilul ei de viață practic: sacrificiu zilnic pentru Cristos. Avea o perspectivă foarte realistă asupra lucrurilor.

Ridică-te pur și simplu în picioare prin harul lui Dumnezeu, ia-ți crucea pe umăr și urmează-L pe Cristos pe drumul presărat cu suferință spre Calvar. Și nu te plânge.

Am întâlnit-o prima oară pe Elisabeth Elliot în 1965, în timpul liceului, când am citit cartea *Prin porțile splendorii*. Am fost fascinată de fotografia obsedantă a misionarei de douăzeci și nouă de ani, din junglă, care-și ținea bebelușul în brațe și privea pe fereastră copleșită de întristare. Soțul ei, cu care fusese căsătorită mai puțin de trei ani, fusese ucis de curând cu sulița într-un mod barbar chiar de oamenii din epoca de piatră pe care încercase să-i aducă la Cristos. Ce a determinat-o să rămână pe câmpul de misiune și să ducă Evanghelia ucigașilor soțului ei, Jim, și ai tovarășilor lui? Era Isus vrednic de sacrificiul acesta?

Am avut ocazia să-mi pun aceeași întrebare imediat după absolvirea liceului, când, în urma unui accident care m-a lăsat paralizată, am ajuns în acele văi întunecate despre care a scris Elisabeth. Am citit cea de-a doua carte a ei, *Viața și jurnalul lui Jim Elliot*, într-un scaun cu rotile și cu un creion cu radieră la un capăt în mână. Am știut că, prin intermediul acestei femei, voi ajunge să aflu adevărul necenzurat despre Dumnezeu și suferință. Doream să știu dacă Isus este vrednic de atâta suferință. Așa cum m-am așteptat, cărțile ei nu explorau doar suprafața problemei. Am descoperit că ea credea cu tărie că Mântuitorul ei este culmea bucuriei. După ce am citit mai multe cărți scrise de ea, am simțit Duhul lui Isus șoptind inimii mele: „Fii asemenea ei.”

Vasăzică, să am acum o audiență privată cu exemplul pe care-l urmam era o comoară incredibilă. În acea cameră de hotel, am discutat multe lucruri, dar am poposit asupra satisfacției împărtășite că niciuna dintre noi nu se simțea atât de neobișnuită. Eram pur și simplu urmașe ale lui Cristos care au sondat profunzimile bucuriei Sale gustând din suferințele Lui. Suferințele acelea au săpat brazde adânci în inimile noastre prin care harul și bucuria s-au revărsat, lărgindu-ne și umplându-ne sufletele cu belșugul Domnului nostru. În seara aceea, am savurat frumusețea lui Isus, convinse că El este mai mult decât vrednic.

Se făcuse târziu. Elisabeth trebuia să vorbească la conferința dimineața următoare, așa că s-a ridicat și și-a strâns lucrurile. Dar

Prefață

înainte să plece, s-a întors și mi-a zis cu bărbia ridicată: „Joni, suferința nu este niciodată zadarnică.”

Ne aflăm acum într-o altă epocă. Mulți tineri nici nu-i cunosc numele. Trăiesc într-o cultură egalitaristă în care povestea fiecăruia este extraordinară, fie că are pecetea lui Cristos în ea sau nu. Modelele pe care le admiră sunt lipsite de calități eroice. Rar găsești curaj. Integritate, și mai rar. Curăția morală este o chestiune ambiguă. Suferința trebuie alinată cu orice preț. Și dacă n-ai cum s-o eviți, trebuie să o narcotizezi, să o suprimi, să scapi de ea sau să te rogi să fii scutit de ea.

Această carte a fost scrisă în cel mai nimerit moment. Poate nu știm, dar într-o eră a antieroilor, sufletele noastre tânjesc după martori autentici. Tânjim să vedem un urmaș al lui Cristos care să ia atitudine împotriva păcatului și să rămână statornic în mijlocul ostilităților; un urmaș a cărui voință de fier nu poate fi distrusă. Vrem să vedem pe cineva care nu face nicio deosebire între a trăi și a muri pentru Cristos. Răvnim după o poveste viscerală care are greutate. O poveste net superioară celor obișnuite. Una care înalță inimi și inspiră.

Devenirea lui Elisabeth Elliot este o astfel de poveste. Și nimeni n-o poate reda mai elocvent decât vechea mea prietenă Ellen Vaughn. Ea excelează în scrierea biografiilor – abilitățile sale de cercetare minuțioasă fiind dublate de un talent scriitoricesc inegalabil. Prima lectură a cărții pe care o ții în mână a avut un impact zguduitor asupra mea; m-am simțit într-o oarecare măsură ca acea casă spulberată de prima bombă atomică testată de oamenii de știință. Meșteșugul ei în ale cuvintelor și inteligența ei m-au lăsat fără cuvinte: iată o femeie care scrie și gândește precum Elisabeth Elliot – cu toate că este foarte diferită ca personalitate de eroina mea.

În cele ce urmează, vei descoperi cea mai remarcabilă creștină din ultimul secol, ce anume i-a influențat convingerile, i-a modelat credința și i-a șlefuit pasiunea de a câștiga suflete pentru Cristos. Pentru cei care au cunoscut-o îndeaproape, ea a fost Betty. Pentru lume, ea este Elisabeth, un căpitan, nu un simplu soldat în armata lui Dumnezeu; o eroină în galeria eroilor care au fost gata să-și lase căminul și țara pentru a-și pierde viața în jungle și peșteri de dragul câștigării sufletelor pentru împărăția cerească.

Elisabeth Elliot a fost croită dintr-un material rezistent. Cartea de față este povestea care spune cum a ajuns astfel; al doilea volum va prezenta restul poveștii ei de viață. Dar dacă citești acest volum îți vei da seama că Elisabeth a fost o femeie *obișnuită*, supusă aceluiași slăbiciuni și ispite care ne afectează pe toți și pe care le-a acceptat, prin Cristos, pentru a deveni *neobișnuită*.

Au trecut patruzeci și cinci de ani de la întâlnirea mea cu Elisabeth în acea cameră de hotel. După o viață marcată de paralizie, dureri cronice și cancer, încă îi urmez exemplul. Seara, am obiceiul de a-mi reorienta credința recitind cărțile ei remarcabile. De fapt, chiar în seara asta, infirmiera se va așeza cu picioarele încrucișate pe celălalt pat și va citi cu glas tare din cartea *Viața și jurnalul lui Jim Elliot*. După ce o va închide și va stinge lumina, mă voi culca cu cuvintele ei pâlپând în inimă.

Nădejdea mea este că, citind povestea începuturilor lui Elisabeth, vei căpăta o viziune proaspătă asupra realității absolute a harului lui Dumnezeu într-o lume vulnerabilă și dezorientată. Speranța mea este că vei ajunge la convingerea că același har care a susținut-o pe tânăra Betty Elliot în a deveni un căpitan în armata lui Dumnezeu îți șoptește și ție: „Fii asemenea ei.”

— JONI EARECKSON TADA

JONI & FRIENDS INTERNATIONAL DISABILITY CENTER

2020

Partea I

ÎNCEPUTURI

